

Tweejarige Avondcursus boekrestauratie

Sinds september 2006 wordt in het **Nationaal Archief** in den Haag opnieuw de Tweejarige Avondcursus Boekrestauratie gegeven. De huidige lichting cursisten werkt naar het examen in mei 2008 toe, en vanaf september 2008 zal de volgende groep kunnen starten.

Korte geschiedenis

De cursus begon in de jaren '80 in het Gemeentearchief van Amsterdam als opleiding van het Grafisch Lyceum aldaar. Het GL veranderde van naam in Grafisch Media Instituut (GMI), en dit instituut deed in 2002 de cursus over aan het Instituut Collectie Nederland (ICN) in Amsterdam. De cursus was daar bijzonder op zijn plaats, omdat aan het ICN ook de vierjarige dagopleiding voor restauratoren was ondergebracht. In 2005 veranderde de structuur van het ICN echter zodanig dat alle opleidingen elders moesten worden ondergebracht. De tweejarige avondcursus vond een heel goed onderkomen bij het NA in den Haag.

Inhoud

De cursus bestaat uit twee lesjaren van elk 32 lesavonden, van 17.00 tot 21.00 uur. Twee docenten verzorgen afwisselend de lessen, die worden gegeven in het goed geoutilleerde restauratieatelier van het archief, en de aanpalende workshopruimte. Het eerste lesjaar begint met geschiedenis van papierfabricage, het herkennen van papier en de behandeling van papieren en linnen banden. Het tweede lesjaar start met de theorie rond en het maken van enkele historische boekmodellen. Daarna wordt vooral de problematiek en het restaureren van leren banden behandeld. Een lesavond bestaat meestal uit een theorie en een praktijkgedeelte. Van de cursisten wordt verwacht dat de theorie wordt voorbereid, en dat een gedeelte van het praktijkwerk ook thuis wordt uitgevoerd.

De cursus is er op gericht een goede basis te bieden voor aanstaande boekrestauratoren. Een brede theoretische kennis van diverse aspecten van boekproductie, materialenkennis, maar ook bijvoorbeeld ethiek, zijn daarom een essentieel onderdeel van de cursus. De cursist moet zich echter wel realiseren dat de tijd beperkt is; bepaalde aspecten zoals perkamentrestauratie hebben geen plaats in het curriculum kunnen vinden.

De docenten zijn boekrestauratoren met een zeer ruime ervaring in de restauratiepraktijk, zowel in kleine particuliere ateliers als in een grote instelling. Ze doceerden zowel aan de avondopleiding alsook aan de voormalige vierjarige dagopleiding, en zijn betrokken bij het lesgeven aan de MA boekrestauratie aan de UvA.

Praktische zaken

Van aanstaande cursisten wordt verwacht dat zij het handboekbinden beheersen. Op de toelatingsdag zal gekeken worden naar meegebracht bindwerk. Ook wordt de theoretische kennis van het boekbinden getoetst. Daarnaast speelt de motivatie bij de toelating een belangrijke rol.

De lesavonden, die alle dinsdagavonden m.u.v. de (school)vakanties worden gegeven duren 4 uur. Daarnaast moeten cursisten rekening houden met een tijdsinvestering van gemiddeld 10 uur per week. Die tijd is nodig om de theorie te kunnen bestuderen en om een deel van het praktijkwerk te kunnen uitvoeren. Een goede werkplek thuis of in een atelier is dus noodzakelijk.

De kosten van de cursus zijn 1450,- Euro per lesjaar. Daarvoor krijgt de cursist syllabi uitgereikt, en een aantal materialen waarmee de conserveringsbehandelingen kunnen worden uitgevoerd. De cursist moet rekening houden met extra kosten voor gereedschap, meer materialen om mee te kunnen oefenen, en het aanschaffen van vakliteratuur.

De cursisten wordt gevraagd zelf te zorgen voor beschadigde boeken waaraan gewerkt gaat worden. In het eerste jaar zullen papieren en linnen banden nodig zijn. In het tweede jaar worden (half)leren banden behandeld met losse en vaste ruggen.

Per lesjaar kunnen 8 of 9 cursisten worden geplaatst. Bij te weinig aanmeldingen moeten het lesjaar helaas worden uitgesteld, bij een teveel aan geschikte kandidaten zullen de docenten selecteren op grond van kwaliteit en motivatie.

Aanmelden

Als u geïnteresseerd bent in het volgen van de cursus kunt u zich aanmelden met het inschrijvingsformulier, uiterlijk vóór 1 april 2008. Alleen volledig ingevulde formulieren kunnen in behandeling worden genomen. U krijgt daarna bevestiging van ontvangst en een uitnodiging voor een toelatingsgesprek in april of mei 2008. Kort daarna kunt u bericht over de toelating tegemoet zien.

Het inschrijfformulier kan gestuurd worden aan:

Karin Scheper
Conservering & Restauratie
Universiteitsbibliotheek Leiden
Postbus 9501
2300 RA Leiden

Of elektronisch worden ingevuld en gemaïld aan:

- c.h.scheper@library.leidenuniv.nl

voor de
aan het

INSCHRIJFFORMULIER
TWEELAJRIGE AVONDCURSUS BOEKRESTAURATIE
NATIONAAL ARCHIEF in Den Haag

Uw naam: .....
Adres: .....
Postcode: .....
Plaats: .....
Telefoon:
(thuis/werk) .....
Emailadres: .....
Geboortedatum: .....

Uw beroep: .....
Opleidingen (welke, en wanneer):
.....

Boekbindopleidingen (waar of door wie gedoceerd, en wanneer):
.....
.....

Relevante werkervaring:
.....
.....

Uw motivatie om de cursus te volgen:
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Op de toelatingsdag zal u gevraagd worden mee te nemen een door u gebonden bandzetter, een boek met opliggende ribben en aangeregen platten bekleed met leer (een zogenaamde Engelse band), een boek met een gladde losse of vaste rug, eventueel met valse ribben, een haakse kneep en gesloten scharnier (een zogenaamde Franse band), een boek met een losse rug en een open scharnier, en aangeregen platten (een zogenaamde Duitse band), en een boek naar eigen keuze.